

[Fuglsang.]

mere kommer i Tanker om at ville sælge; hvis Jordlovsudvalget i saa Fald kan og vil betale den forlangte Pris, ja, saa opnaar en af den paagældende Husmands Efterkommere, et af hans Børnebørn eventuelt, at faa den Jord, han selv i sin Tid søgte om.

Ærlig talt, det kan næppe være det, som Danmarks Husmænd ventede sig efter alle de smukke Taler, man har holdt for dem. Og det kan næppe heller være det, de har fortjent efter den Indsats, som ikke mindst de har gjort. Er ikke dette i bogstaveligste Betydning, hvad Bladet „Husmanden“ i en redaktionel Artikel kalder for en Skueret?

Det er rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Chr. R. Christensen sagde, at det i Øjeblikket kan være vanskeligt at bygge i det Omfang, som man eventuelt kunde skaffe Jord til Veje, men netop paa Baggrund heraf forstaar jeg ikke, at han aabenbarer en vis Modvilje mod at give Tillægsjord til de Husmænd, der har for lidt. Netop dette Spørgsmaal om Tillægsjord kan jo dog i temmelig høj Grad løses uafhængigt af Byggematerialiesituationen, og derfor maa man i hvert Fald i Øjeblikket sætte fuld Kraft ind paa at skaffe den nødvendige Tillægsjord. I saa Henseende anviser ogsaa Husmandsprogrammet forskellige Punkter, efter hvilke det er muligt at skaffe Jord frem. Man foreslaar bl. a., at der udstedes Forbud imod, at en Mand driver eller ejer flere Ejendomme; dette er rettet imod, at Ikke-Landmænd skal have Ret til at drive Danmarks Jord. Jeg mener ogsaa, det bør være tilladt at tage Jorden fra Landmænd, der vitterligt misrøgter deres Jord. Der stilles i Lovforslagets § 4 og andre Steder en hel Række Krav til Statshusmændene, og for øvrigt ogsaa deres Efterkommere, med Hensyn til deres Kvalifikationer for at faa Lov til at overtage et Statshusmandsbrug. Forstander Petersen-Dalum beklagede sig for nogen Tid siden over, at man ser Folk, der Vinteren igennem lader deres Korn staa ude paa Marken, uden at der er Mulighed for Indgriben over for dem i den Anledning. Jeg vil mene, at de, der er saa heldige at besidde et Stykke af Danmarks Jord, har et vist Ansvar, og hvis de misrøgter dette Ansvar, har de ogsaa derigennem forspildt deres Ret til at eje Jorden.

Men hvis dette ikke foreslaar til at skaffe den nødvendige Jord frem, maa man skride til det, som Husmændene foreslaar,

og som ogsaa Socialdemokraterne og vi foreslaar: hvis der ikke ad de hidtil angivne Veje fremkommer tilstrækkelig Jord, maa man gennemføre Ret til Ekspropriation. Vi maa jo trods alt, inden vi fordømmer dette fæle Ord, se paa Forholdene, som de nu engang er, og Forholdene er saadan, at over Halvdelen af Danmarks Husmænd har for lidt Jord til at skaffe sig og deres Familie det nødvendige Underhold. Det er ikke, fordi Danmark har for lidt Jord, men Danmark har, maaske næst efter England, de største Gennemsnitsejendomme.

Grunden til, at saa mange Husmænd mangler Jord, er altsaa simpelt hen en daarlign og uretfærdig Fordeling af Jorden. Denne Fordeling kan gøres bedre. Bl. a. har de fynske Husmænd igennem en Undersøgelse vist ikke alene, at de ønsker Jord, men ogsaa, hvorledes denne kan skaffes; de er i Stand til i hvert enkelt Tilfælde konkret at vise, hvor de kan faa den nødvendige Udvidelse, som de ønsker.

Nu dækker man sig, i Forsvaret for den Uret, der eksisterer, bag den saakaldte hellige Ejendomsret. Men man har vel Lov til at spørge: Med hvilken Ret kan nogle forholdsvis faa Tusinde tage Monopol paa Tusinder af Hektarer af Danmarks bedste Jord? Har de erhvervet disse udstrakte Arealer ved Slid og Slæb? Man maa i hvert Fald fastslaa, at det er ikke ved deres eget Slid og Slæb. Danmarkshistorien viser, hvorledes de, der sidder paa Danmarks Godser og Herregaarde, er kommet hertil som Eventyrere, i mange Tilfælde i Spidsen for de Landsknægte, som slog de frie Bønders Opstand ned; andre har muligvis erhvervet Jorden i Kraft af Spekulationer. Vi læser om, hvorledes hele Landsbyer maatte vige for udstrakte Herregaardsmarker. Men dette kan i hvert Fald ikke motivere, at man forkaster Husmændenes berettigede Krav om en mere retfærdig Jordfordeling.

Lad os sammenligne den her foreslaaede § 8 med det, Husmændene foreslaar. Husmændene foreslaar effektiv Forkøbsret, Afleveringspligt, Ret til Ekspropriation, Forbud mod at eje eller drive mere end een selvstændig Ejendom. Lad os erindre, at disse Krav er vedtaget med alle Stemmer imod 3 paa Husmændenes Landsmøde i 1945, og lad os erindre, at inden for den radikale Partigruppe var i hvert Fald Formanden og den daværende Sekretær til Stede. Hvis ikke dette giver en moralsk Forpligtelse, saa ved jeg ikke. Lad os erindre,